

71 . Siliștea | Comuna: Români | Județ: Neamț | Punct: Pe Cetățuie | Anul: 2019

Anul: 2019

Cod RAN: 124108.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Epoca bronzului

Tipuri sit: descoperire funerară

Categoriile sit: Domestic

Autori: Neculai Bolohan, Alexandru Gafincu, Ana Drob

Instituții: Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Complexul Muzeal Județean Neamț, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași

Raport

Cercetarea arheologică sistematică din iulie 2019 s-a desfășurat în baza autorizației nr. 35 din 03.05.2019. Perimetrul sitului este amplasat pe rama de sud-est a depresiunii Cracău-Bistrița și geologic pe o formațiune care aparține Pânzei est-pericarpatică, digitația de Valea Mare.

Obiectivele cercetării.

1. Continuarea cercetărilor în zona de sud a așezării pentru identificarea conexiunii dintre șanțul de apărare și interiorul suprafeței locuite prin dezvelirea integrală a nivelului de locuire din Cas C;
2. Delimitarea întinderii spațiului locuit în jumătatea estică a așezării;
3. Identificarea spațiului de locuit către extremitatea nordică a platoului prin verificarea rezultatelor investigațiilor arheomagnetice;
4. Acomodarea studenților, masteranzilor și doctoranzilor participanți cu desfășurarea unei cercetări arheologice multidisciplinare dedicată investigării unui sit arheologic preistoric.

Rezultate și interpretarea lor

În conformitate cu proiectul anual și cu standardele și normele de cercetare arheologică am stabilit pentru anul 2019 o zonă de cercetare arheologică (Fig. 6-7), aflată în vecinătatea estică a SIII/2018 și în proximitatea extinderii vestice și nordice a casetei C/2017-2018;

a. Secțiunea SIII/2018 nu a mai putut fi redeschisă din cauza numărului mic de participanți. A fost verificată starea de conservare, unitatea de cercetare fiind acoperită uniform cu pământ și vegetație (Fig. 1/b);

b. Caseta C/2017-2018/Cas C 2019 care a fost protejată prin acoperire a fost redeschisă și suprafața acesteia a fost extinsă spre nord cu doi metri, rezultând suprafața de 7,50 x 10 m (pe axul de 8,00 m am produs o restrângere de 0,50 m față de suprafața cercetată în campania 2018). Suprafața de cercetare numită Caseta C 2019 este reprezentată de amprenta la sol a Cas C-extensie vest 2017, la care au fost adăugate extensia vestică și extensia nordică din anul 2018 (Fig. 1/b). Aceasta a fost împărțită în carouri cu latura de câte doi metri, care au fost notate cu litere A, B, C, D, E pe latura vestică și cifre 0, 1, 2, 3, pe latura nordică. Carourile A-E au avut dimensiunile de 2,00 x 1,50 m. Am obținut un caroiaj care a facilitat desfășurarea săpăturii și documentării arheologice (Fig. 1/b-c). Am dorit să continuăm cercetarea din Cas C-extensie vest 2017 și Cas C 2018 pentru a documenta numeroasele resturi de locuire identificate și protejate. În același context, ne-am propus urmărirea distribuției artefactelor în extremitatea vestică a spațiului cercetat aici, într-o zonă care a fost afectată de intervenții antropice succesive. Pe latura de est a Cas C/2019, în afara suprafeței proiectate, am documentat o suprafață de 3,60x1,65m, care a făcut parte din Cas C/2004 și 2007, aceasta fiind conservată pentru cercetările ulterioare. După extragerea și depozitarea brazdelor de pământ

vegetal, la adâncimea de 15-20 cm, au apărut primele fragmente de gresii, fragmente osteologice și fragmente ceramice caracteristice olăriei Costișa și Monteoru.

Pentru extinderea observațiilor stratigrafice și pentru a verifica grosimea și conținutul stratului de umplutură de culoare brun apărut în extremitatea sudică a Cas C/2017-2018, am proiectat o microsecțiune stratigrafică amplasată în carourile A1-3 (Fig. 1/c-d). Suprafața finală a microcasetei a fost de 4,50 x 2,54 m și adâncimea de -1.08m în zona centrală, iar în anul 2019 a fost redeschisă și extinsă (carourile A0-3), având dimensiunile de 2,70x7,50m. Aceasta a fost numită A+. Pe lângă Complexul 4, care s-a dovedit a fi o vatră, au mai fost documentate alte cinci asemenea contexte arheologice în exteriorul structurii de locuire (Fig. 2/c-f) și amprenta la sol a unei locuințe (L1), cu alte două complexe în interior (Fig. 4/a-d).

Complexul 4 (CPL 4) este amplasat în extremitatea vestică unde au fost evidențiate în campania din iulie 2017 două gropi de par aflate în vecinătatea unei aglomerări de gresii arse, fragmente de olărie și fragmente de lipitură din lut cu urme de nuiele. Aceste resturi sunt dispuse ordonat. În interiorul structurii a fost evidențiată o „podină” din lut ars in situ. (Fig. 3/a) (1). Pentru a realiza observații stratigrafice, pe jumătate din acest context, am realizat o secțiune stratigrafică orientată N-NE 400‰ (Fig. 11/a). Sub vatră au fost găsite fragmente de olărie și fragmente osteologice (Fig. 3/a). Contextul arheologic a fost investigat parțial, apoi documentat și a fost conservat in situ pentru continuarea cercetărilor. În anul 2019, în urma demontării complexului 4 a fost stabilit faptul că acesta este o vatră. Au fost identificate patru straturi: 1) lipitură cu fața plană în sus; 2) un strat de 0,02m de pământ în care se afla și partea superioară a unui vas; 3) un strat de fragmente ceramice de culoare 5YR 5/6 depuse pe partea plată, cu excepția unui singur fragment depus pe partea îngustă (Fig. 3/c-f). Pe baza detaliilor cromatice și a morfologiei fragmentele par să provină de la trei vase de dimensiuni mari (Fig. 3/g); 4) un strat alcătuit din două gresii de dimensiuni mari, din care una are dimensiunea de (0,30x0,15m) așezate pe partea plată (Fig. 3/a, f). Astfel, aceste informații arată faptul că vatra a fost realizată pe o bază alcătuită din gresii, peste care au fost așezate fragmente ceramice și un strat subțire de pământ. În apropierea acestui complex, la aceeași adâncime, au fost descoperite fragmente ceramice Costișa și Monteoru Ic3-Ic2 (Fig. 3/a-b, h), precum și un krummesser împreună cu alte resturi artefactuale numite CPL 9.

Locuința 1 (L1). În anul 2018, pe parcursul cercetării suprafeței am identificat amprenta la sol a unei locuințe (Fig. 1/c; 4/a). Aceasta este reprezentată de un culoar de acces cu lungimea de aproximativ 1,00 m și lățimea de aproximativ 0,60 m, care asigură comunicarea cu o suprafață de formă rectangulară (latura sudică de 2.00m și latura estică de 3.50). Această amprentă rectangulară include în colțul de nord-vest și CPL 4 precum și cea mai mare parte a materialului arheologic identificat în suprafața aflată în cercetare. Nivelul pe care se afla amprenta la sol a locuinței și artefactele este situat pe o umplutură de pământ de culoare neagră, alveolată către bază, care continuă până la adâncimea de -1,08 m (P0) sau -0,52 m (profil est), situată pe sterilul reprezentat de gresii de culoare galbenă. Observațiile sunt vizibile pe microprofilul realizat pe latura sudică a microsecțiunii din carourile A1 și A3 extinsă în B1 și B3 (Fig. 4/b). În extremitatea estică a Cas C/2017-2018, în colțul de nord, am suprapus, peste o suprafață de cercetare din Cas C/2004 și 2007.

În anul 2019, în urma extinderii suprafeței de cercetare s-a constatat că acel culoar este de fapt baza unui perete, care continuă în profilul de vest. În urma demontării planului 2 a fost identificată și latura de sud a construcției care are dimensiunea identificată de aproximativ 2,00 m. Această latură constă dintr-un rând de gresii dispuse pe partea plată care formează un unghi drept cu un alt rând de gresii. Amprenta la sol a locuinței L1 este reprezentată de aceste rânduri de gresii dispus liniar în partea sudică, păstrate in situ datorită stratului de pământ mai adânc în extremitatea sudică. Extremitățile de est și de nord sunt reprezentate de aliniamente din gresii întrerupte datorită intervențiilor ulterioare (lucrări agricole în zona în care stratul de vegetal este subțire) și de pietre dispuse pe partea plată la extremități și către mijlocul acestor aliniamente, care ar constitui baza pereților. Observația este susținută și de prezența fragmentelor de lipitură care pot fi împărțite în trei categorii în funcție de diametrul amprentelor de lemn (a. 2,8-5,6 cm; b. 7,00 - 10,60 cm; c. 7,0-10,6 cm). Ierarhizarea propusă ar corespunde grosimilor nuielelor, parilor și stâlpilor din lemn, materiale utilizate pentru împletitura suport necesară realizării lutuiei și pentru susținerea pereților și acoperișului. În afara acestei suprafețe cu dimensiunile de aproximativ 6,00-5,00 m nu au fost recuperate fragmente de lutuială cu amprente de lemn. Complexul 4 constituit dintr-o vatră ar fi amplasat către

extremitatea central vestică a locuinței L1. Pe aceeași suprafață au fost descoperite și documentate și destul de numeroase fragmente de artefacte lucrate din lut ars și piatră.

Conținutul artefactual se înscrie în registrul specific sitului de la Siliștea - Pe Cetățuie și, deși este destul de fragmentar, poate oferi informații despre materialitatea acestui sit (Fig. 5). Fragmentele de olărie sunt specifice grupului Costișa și grupului Monteoru. Materialul artefactual identificat, documentat și extras, aduce completări privind registrul tipologic al olăriei locale (Fig. 5), multiplicarea datelor privind recunoașterea practicării țesutului, prelucrării pietrei (Fig. 5), prelucrării materiilor prime dure de origine animală și prelucrarea prin măcinare a surselor alimentare pentru dieta zilnică a comunității (Fig. 5). Fragmentele de lipitură din lut, destul de rare și răspândite aleatoriu pe suprafața așezării împreună cu amprenta locuinței L1 și complexul 4 din suprafața Cas C 2017-2018, certifică existența sistemele de locuire.

Concluzii

Datele obținute pe parcursul campaniei din iulie 2019 oferă suportul pentru o valorificare multiplă a cunoștințelor obținute anterior privind relația așezare-mediul și analiza factorilor de risc care au dus la distrugerea parțială a așezării; existența unei delimitări interne a așezării printr-un posibil șanț vizibil pe harta arheomagnetică și identificat prin excavare în SIII 2017-2018; posibila existență a practicilor speciale privind depunerea de obiecte; identificarea primei structuri de locuire în suprafața Cas C/2017-2018; extinderea bazei de date privind materialitatea artefactuală prin derularea unui proiect de investigare a compoziției elementale a olăriei și a obiectelor din metal; începutul analizelor chimice privind compoziția solului din proximitatea așezării.

Materialul arheologic se află depozitat pentru înregistrare, catalogare și prelucrare în cadrul Laboratorului de Arheologie al Facultății de Istorie din cadrul UAIC - Iași. Până la elaborarea raportului am reușit curățarea integrală și prelucrarea parțială a materialului tipic, precum și înregistrarea statistică a întregului material arheologic. În același context am procedat și la prelucrarea grafică a planurilor și profilurilor stratigrafice.

Note

- (1) Pentru documentarea contextului CPL 4 am păstrat ilustrația din iulie 2017 și 2018 în Fig. 12/a-d și 13.

Informații suplimentare online

[Raportul 6430 din cronica.cimec.ro](http://raportul6430.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
